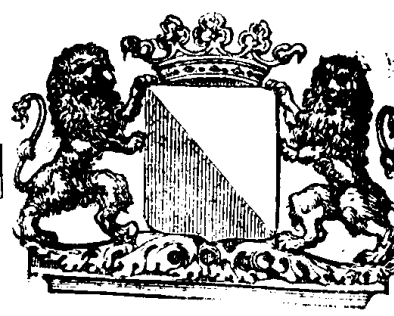

DONDERDAG

20 NOVEMBER.

UTRECHTSCH E PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT, Donderdag 20 November.
De nieuwe Diplomatie.

„La session commence: voilà la diplomatie aux écoutes. Avec qui traitera-t-elle désormais? Elle l'ignore”

Henri Fonfrède, Oeuvres. T. VI. 95.

Het is geen gering nadeel van den heftigen parlementairen strijd, die heurtelings Ministers aan het roer van den Staat brengt of daarvan verwijderd, dat niet zelden de gewichtigste zaken een onbepaalde tijd worden verschoven, aan den spijker blijven hangen, of wel op losse schroeven worden gesteld. — Dit geldt gewis niet minder het Bestuur van onze buitenlandsche betrekkingen, dan het binnenlandsche. — Is men wel verzekerd, dat een Tractaat, begonnen met den een, voortgezet met een anderen, ten einde zal worden gebracht met een derden Minister? De begaafde Publicist, wiens regelen wij hiervoren plaatsten, bevroedde de mogelijkheid niet van een vierden hinderpaal; hij meende reeds een zeer sterk sprekend blijk der hedendaagsche beginsellooze onbestendigheid te hebben aangevoerd; onze eigene versche ervaring evenwel van het gebeurde met het ter zijde gelegd, werkelijk met België gesloten verdrag over de Maasquestie, door dit Kabinet verzaakt, heeft van die internationale wispelturigheid eene nieuwe proeve geleverd. — Doch wij hebben nog veel meer stof tot verbazing. — Wij hadden vroeger nog al iets gehecht aan de afschrikwekkende verklaring van een man van 55 jaren tot eersten Secretaris van Legatie, voor eene bevoorregte bevordering hield (1) en die, schoon Franschman, nogtans niet wuft en luchthartig, betuigde, dat nergens eene zóo veelzijdige kennis, eene zóo grondige opleiding tot een tal van onderwerpen, en te gelijk zoozeer een scherp aangeboren doorzicht als in de diplomatische loopbaan, vereischt worden. — Heeft de gewezen Bisschop van Autun de bezwaren van dien werkring te breed uitgemeten? Wij weten het niet, maar zoo men aan het verslag der zitting van gister geloof moet slaan, heeft de Heer de Sombreff onder de redenen, waarom hij met de leiding der zaken van de R. K. Eeredienst belast was geworden, ook deze opgegeven, „dat hij aan het hoofd staat van een departement, waaraan de minste werkzaamheden zijn verbonden!” (2) Vermoedelijk is het aan hetzelfde begrip van den jeugdigen Diplomaat te wijten, dat hij niet gearzeld heeft, niet enkel de leiding der betrekkingen met Rome, maar kort daarna, ook die van Nederland en van Nederlandsch Indië beide, met de Rijken van China en Japan, te aanvaarden, en dit wel uit overtuiging, dat „de omvang en de aard” dier betrekkingen en het bevorderen en handhaven van eene gewenschte verhouding met die Rijken, als een algemeen belang van Nederland, minder tot de bemoeijning van den Landvoogd te Batavia of van het Departement van Koloniën behoorden. Het zegt iets, in een vlugtig résumé, zelfbehagelijk een diplomatisch panorama te vertoonen, en van Japan tot Rome, van de Limburgsche wateraftappingen tot Noord-Amerika over te springen. (3) Welken dunk moet de Natie niet krijgen, hetzij dan van „la science infuse” van zulken hedendaagschen Atlas, of wel van den te hoog dravenden, eerlang van de duizelende vaart nederstortenden Icarus? — Heeft misschien het voorbeeld van het onder alle omstandigheden en wisselingen van Regering, zoo uitstekend bezet Departement van Buitenlandsche Zaken te Parijs, tot navolging verleid? — Daar is ééne en dezelfde onder-Afdeeling de l'Amérique, de l'Indo-Chine, en vreemd genoeg, du contentieux; maar er zijn bovendien, onverminderd de onderscheiding der Directions des affaires politiques en des Consuls et affaires commerciales, Afdeelingen van het Midden, van het Oosten en van het Noorden, met inbegrip der Koloniën ieder een in dien tak ervaren man aan het hoofd tellende. (4) — Waar is bij ons Ministerie van Buitenlandsche Zaken, schijn of spoor van zoodanige zorgvuldige splitsing en verdeling der taak? Waar is hier te lande, zulk een waarborg als die van het Comité consultatif du contentieux, dat uit vermaarde specialiteiten, Regtsgeleerden, Diplomaten en Staatsraden zamengesteld, den Minister tegen mislagen kan behoeden? Toch niet in de niet-Diplomaten, Leden van den Raad van State, de HH. Bachiene, Boot en Mutsaers? — Is wellicht zoodanig Comité te 's Hage gemakkelijker te ontberen, dan te Parijs? — Vijf-en-twintig onafhankelijke stemmen, die zich

tegen de Begrooting van den Heer de Sombreff hebben verklaard, getuigen, dat ten minste bij die Leden der Kamer, de zonderlinge theorie der pourparlers of besprekingen geen ingang heeft gevonden. — Wij roeren hier een aanmerkelijk punt van verschil aan tusschen de oude, degelijke, Nederlandsche en de nieuw-Limburgsche Diplomatie. — „Besprekingen, voegde de niet uitermate bescheiden Minister den Heer v. Goltstein toe, zijn iets anders dan gesprekken, en juist door besprekingen komt men tot onderhandelingen, dat is, tot het uitwerken en op papier brengen van die algemeene grondslagen, waarover men door de besprekingen het is eens geworden.” — Maar is dan dit voorloopig verkregen resultaat, die eenstemmigheid, niet het uitvloeisel reeds van eene onderhandeling, welke tot inleiding dient der eigenlijke nadere Negotiatie? Men heeft tot hiertoe in de Parijsche Archives diplomatiques, die van bondig gestelde staatsstukken van het buitenland krielen, geen enkel uitgewerkt stuk van onzen tegenwoordigen Minister, wel van zijn voorganger, te zien gekregen. — De Diplomatie kent van ouds Nota's en Memoriën, conférences, préliminaire Artikelen, notes verbales, précis de conversation enz.; de besprekingen zijn uit het brein van den Heer de Sombreff ontsproten. — En het mag wel herinnerd worden, dat de omzigtige Diplomatie van het voorgeslacht, zich juist door haren afkeer van zoodanige pourparlers met de Vertegenwoordigers van vreemde Hoven, door uitnemend gestelde, zaakrijke geschriften heeft gekenmerkt. Men wilde uit vrees voor verschaiking, alles zwart op wit hebben gebracht (5) — Zoo onderhandelde de Raadpensionaris Heinsius met den Minister van Buitenl. Zaken van Lodewijk XIV, de Torcy, die naar 's Hage was gekomen, om, zoo mogelijk, den vrede te sluiten. — Thans gaat men, naar het schijnt, op losse praatjes, gesprekken of besprekingen van hier naar Frankrijk, om welhaast onverrichter zake terug te keeren. — Dit wedervaart een' onzer Staatslieden, die 3 malen Minister is geweest. Dien hoort ondervindt men bij een Hof, met plichtplegingen onzerzijds in de laatste jaren overloden. Was men dan niet door den Gezant Lightenvell grondig op de hoogte gehouden? Werden onze Commissarissen onbezonnen, op goed geluk, naar Parijs gezonden, op het gevaar af van met geringe eer en met schade de terugreis te aanvaarden? Zal niet bij de beraadslaging over de Begrooting van Financien, de Negotiatie over het Handelstractaat weder ter sprake komen, en op de overlegging der briefwisseling vóór de mislukte zending van de Heeren v. Bosse en Uylenhoven gehouden, worden aangedrongen? Zoo neen, hebben wij dan niet van het vaderlandsch gevoel der meerderheid van de Eerste Kamer een besluit te wachten, dat de beginselen van het Volkenrecht en te gelijk van wijze Regeerkunde tegenover het buitenland, bij ons doe herleven?

Utrecht, 19 Nov. 1862.

G. W. VREEDE.

(1) „Ce que l'on peut regarder comme un avancement privilégié.”

(2) N. Dagbl. van 's Gravenhage, 19 Nov. 1862.

(3) Kon. besluit van 23 Julij 1862 in het Bataviaasch Handelsblad (30 Sept. 1862); gecontrasigneerd van der Maesen en Uhlenbeck.

(4) Annuaire diplomatique de l'Empire français.

(5) Klüber, Droit des gens de l'Europe, § 200.

— Heden hebben de politieke discussiën in het Ital. Parlement plaats, die door den heer Buoncompagni door eene interpellatie uitgelokt, zeker belangrijk zullen zijn. De interpellator heeft vooraf eene brochure uitgegeven, waarin hij de staatkunde van den minister Rattazzi krachtig heeft bestreden; men maakt daaruit op, dat hij zich als de aanstaande opvolger van den eersten minister beschouwt, ofschoon men niet inzielt, waarom hij thans het bewind in handen zou nemen. Er was integendeel gister te Parijs sprake van de wederoptreding van Ricasoli en ofschoon dit geheel onjuist was, zou de wederoptreding van den laatste begrijpelijker zijn dan die van den oud-minister Buoncompagni, welke den schijn zou hebben eene nieuwe inwilliging voor Frankrijk te zijn. Welke Ricasoli's houding zal wezen bij de discussiën, ziet men belangstellend te gemoet; reeds is gen. La Marmora uit Napels te Turijn gekomen, om zijne handelingen als lasthebber der reg. te verdedigen, toen bij gelegenheid van Garibaldi's togt eenige afgevaardigden liet arresteren.

die de plannen van den volksman wilden steunen. Frankrijks terughouding in de Ital. aangelegenheden teekent zich telkens duidelijker af. De vrienden van Italie zullen hun hoop op den loop der nog niet te voorzien gebeurtenissen moeten vestigen; de Opinion zegt, dat het zal moeten blijken, of de gebeurtenissen niet sterker zullen zijn dan de negatieve berekeningen eener staatkunde, die tegenspraak tot theorie en onmogelijkheid tot stelsel wil verheffen. De nieuwe fransche politiek vindt intusschen noch te Rome noch te Turijn sympathie; men zegt, dat uit de berigten omtrent de laatste onderhandelingen te Rome is gebleken, dat er bij het vertrek van den Fr. gezant de la Tour d'Auvergne naar de eeuwige stad niet veel haast is; ook de heer de Sartiges zal wellicht nog niet zoo dadelijk naar Turijn gaan.

Onder 's hands schijnt Engeland de kandidatuur van prins Alfred voor den Griekschen troon, al is het slechts als oppositiemiddel, voor te staan, gelijk Rusland en Frankrijk den hertog van Leuchtenberg voorstaan. In werkelijkheid slaat het Britsche bewind de kandidatuur van den Eng. prins af, even als koning Leopold dat voor zijn zoon den graaf v. Vlaanderen doet. Thans wordt de kandidatuur van den aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk weder voorop gezet, den liberalen prins, dien men vroeger voor den Mexik. troon bestemde.

De vele kabinets-raden, die te Londen worden gehouden doen verwachten dat de aanstaande parlementsitting belangrijker zal worden dan de afgeleopenen. — De Deensche regering heeft op de laatste Britsche dépêche geantwoord; dat antwoord is vrij krachtig; het hof van Koppenhagen acht de inzichten van lord J. Russell, die onverwacht in de Deensche zaak zoo veranderd zijn, geheel in strijd met de belangen en regten van Denemarken. — Eene toenadering tusschen Weenen en Pesth, gelijk die werd aangekondigd, is tot dus verre niet tot stand gekomen; de Donau Zeit. heeft integendeel het behoud der Februarij-grondwet weder verdedigd, en dat is het groote punt in kwestie. Innidels heeft de keizer eene algemeene politieke amnestie voor Hongarije afgekondigd.

Ofschoon de demokraten bij de verkiezingen in N-Amerika zegevieren, durft men op spoediger beëindiging van den burgeroorlog in Amerika daarom nog niet hopen; de laatste tijdingen zeggen, dat Mac Clellan steeds voorwaarts rukt, en dat de algemeene wapening in 't Zuiden veel tegenstand vindt.

De sinds gisteren ontvangen **Telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Kopenhagen, Woensdag. Het antwoord van Denemarken op de nota van graaf Russell is openbaar gemaakt. Daarin wordt de konstitutie van Sleeswijk, voor Denemarken eene levenskwestie, gehandhaafd, en verklaard dat deze Staat vastelijk zal voortgaan met het nemen van de maatregelen, door die konstitutie voorgeschreven. De aanneming van graaf Russell's voorstellen ware de vernietiging van het konstitutionele leven in Denemarken en zou het bestaan van het koninkrijk in gevaar brengen.

Turijn, Woensdag. De senaat had gisteren bepaald dat in de zitting van heden het lid Sioto Pintor de regering over den politieken toestand zou mogen interpelleren. Deze heeft dit echter uitgesteld, omdat morgen dergelijke interpellatie in de kamer der afgevaardigden zullen plaats hebben.

Het officiële blad spreekt de geruchten betreffende de ziekte des sultans tegen.

De kommandeur Boschi is door de jury vrijgesproken.

Pesth, Woensdag. De keizer heeft geheele amnestie verleend aan de door de krijgswet veroordeelde politieke misdadigers en aan de reeds teruggekeerde vluchtelingen.

De aanhangige processen zullen niet worden voortgezet.

Londen, Woensdag. Uit New-York, dd. 8 Nov. Mac Clellan rukt steeds voorwaarts. Van de bewegingen der Zuidelijken is niets bekend. De Unietroepen bezetten Warrentow, alle toegangen tot Manassas, Blueridge. Het te Richmond afgekondigde konskriptie-dekreet, waarbij alle mannen van 18 tot 45 jaren onder de wapenen worden geroepen, is in het Zuiden zeer impopulair, zelfs zeer gehaat. De demokraten hebben bij de verkiezing in Illinois de overwinning behaald.

Petersburg, heiden, Donderdag.

Baron v. Rudberg is tot gezant te Parijs benoemd, en Oubril tot gezant en gevolmagtigd minister te Berlijn.

Gisteren hebben wij afzonderlijk mededeeling gedaan van de aanneming der begroting voor Justitie. Het is opgemerkt, dat tegenover het hoofd van dit departement ook door de oppositie zeer groote welwillendheid is betoond.

— Z. M. heeft benoemd tot direkt. van wege den handel bij het vrije entrepôt te Schiedam den heer J. Loopuyt aldaar.

— Z. M. de koning der Belgen heeft den heer J. D. Ruys Wz. tot konsul van België te Batavia benoemd.

— De arrondissements-regtbank te Amsterdam heeft aan de Tweede Kamer hare bedenkingen voorgedragen tegen het ontwerp van wet tot regeling van het regsgedebied der regterlijke kollegiën en meer bijzonder van die bepalingen welke betrekking hebben op hare rigting en haren werkring.

— De kamer van koophandel en fabrieken te 's Bosch, heeft in hare vergadering van Dingsdag avond besloten een adres in te dienen bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal, waarbij wordt aangedrongen op de aanneming van het wets-ontwerp, betreffende de beide waterwegen naar zee.

— De Amst. Cour. verheft reeds dadelijk hare stem tegen het amend. v. Bosse, om de doorgraving van Holland op zijn smalst voor rekening van den Staat te doen plaats hebben. De A. C. meent, dat het amend. slechts kan strekken om de zaak met één slag te doodden.

Het Hbl. vreest, dat door het amend. groot verlies van tijd zal ontstaan, als men eerst de voltooiing der havendammen moet afwachten, en dat dan ook de kosten veel meer zullen bedragen.

— Ingevolge kon. besluit van 4 Sept. jl. zijn de afdeelingen van den Raad van State zamengesteld als volgt:

1. Afdeeling voor de geschillen van bestuur: E. J. H. Borret, jhr. mr. W. A. C. de Jonge, mr. K. A. Meeussen en mr. G. de Vries.

2. Afdeeling Binnenl. Zaken: mr. E. J. A. graaf van Bijlandt, D. J. Storm Buysing en mr. G. de Vries.

3. Afdeeling Financiën en Buitenl. Zaken: P. J. Bachiene, mr. C. H. B. Boot en mr. J. A. Mutsaers.

4. Afdeeling Justitie: mr. Wiardi Beekman, jhr. mr. W. A. C. de Jonge en mr. K. A. Meeussen.

5. Afdeeling Koloniën: P. J. Bachiene, jhr. J. P. Cornets de Groot van Kraaijenburg en dr. W. R. baron v. Hoëvell.

6. Afdeeling Oorlog en Marine: D. J. Storm Buysing, A. C. van Braam Houckgeest en jhr. E. A. O. de Casembroot.

De Raad van State, afdeeling geschillen van bestuur, heeft gister zijn eerste openbare zitting, onder voorzitterschap van baron Mackay, gehouden. Er zijn 4 zaken in behandeld, eerst een beroep van burg. en weth. van Loosduinen tegen een besl. van Gedeput. Staten van Zuid-Holland, waarbij werd verklaard, dat een onderwijzer tot het geven van privaatonderwijs in koraalgevang geene toestemming noodig heeft; mr. de Quertemont wenschte namens den onderwijzer bevestiging van het besl. van Gedeput. Staten; — 2. een beroep van den gemeenteraad te Hontenisse tegen een besl. van Gedeput. Staten over bezoldiging van hulponderwijzers; — 3. een beroep van schoolopzieners in N. Holland tegen besl. van Gedeput. Staten, waarbij 5 afgekeurde schoollokalen te Amsterdam nog voorloopig in dienst worden gehouden; — 4. een beroep van den not. mr. Voormeulen v. Boekeren, die opkomt tegen 't besluit van Gedeput. Staten volgens 't welk hij als opperbrandmeester niet is toegelaten als lid van den raad van Wildervank.

*— De Rott. Ct. zal blijven bestaan; na in publieke veiling te zijn opgehouden, zijn door inspanning van veler krachten de noodige gelden gevonden, om in het vermoedelijke tekort der eerste jaren, op 15,000 sjaars geraamd, te voorzien. De wijze, waarop de Rott. Ct. tegen magtige konkurrentie in de laatste jaren zich handhaafde en de algemeene belangen trachtte te behartigen, maakte het zeker wenschelijk, dat het blad bleef bestaan. Velen zullen er zich in verheugen; wij wenschen het goeden uitslag, waar de redaktie als haar doel stelt: te trachten naar verbetering in uiterlijken vorm en in rijkdom van inhoud van het blad, dat getrouw aan zijn eens gekozen rigting, zich zal blijven wijden, zonder aanzien van personen en onafhankelijk van elke politieke partij, aan de gemeenschappelijke belangen van Oranje en Nederland.

Wij hebben eergister mededeeling gedaan van het nieuwe plan tot daarstelling van een spoorweg op Java, tot welks uitvoering zich vereenigd hebben de R. Bank, Bauduin, Dudok v. Heel, v. Oen, H. Ruijsen, Veth, Paul v. Vlissingen en v. Vliet. Het groote belang der spoorweg-kwestie op Java is door iedereen ligt te begrijpen, en de buitenwone leesten, die te Samarang zijn gevierd, op het vernemen der tijding, dat een voorlopige koncessie aan den heer Poolman c. s. was verleend, heeft doen zien, welke belangstelling de op Java ondervindt. Wij zijn dus zeer benieuwd, hoe het met de aangelegenheden der spoorwegen op Java zal gaan. Intusschen is bij de eerste

mededeeling van het plan Bank c. s. eene misstelling bij ons ingeslopen, die wij ons haasten te verbeteren; door eene letterfout staat dat de door den staat te waarborgen rente f 4,250,000 zal bedragen; dat moest wezen f 1,250,000.

— Men beweert te Vlissingen, dat de Zeeland zeer goed in het drooge dok aldaar zou kunnen gedokt worden, en het heeft daar dan ook bevreemd, dat het fregat, op bevel van den minister, thans naar Toulon moet, om gedokt te worden, wijl de min. vreest, dat het dok te Vlissingen door een schip van zoo groot kaliber te veel zou lijden.

*— In de gisteren gehouden vergadering der Provinciale Staten is aangenomen een voorstel, om voor het doen van waterpassingen op den Krommen Rijn / 1400 — beschikbaar te stellen.

De vergadering heeft besloten voor de komm., belast met het onderzoek omtrent de mogelijkheid der oprigting van een waterschap van de Vecht, 's koning toestemming te vragen, ten einde ook na de sluiting dezer zitting hare werkzaamheden te mogen voortzetten.

— Te Delft is tot geneesheer in het gesticht voor krankzinnigen benoemd dr. Kroon, thans 2. geneesheer in het gesticht te Zutphen.

— Tot hoofdonderwijzeresse aan de openbare school voor meisjes te Brielle is door den gemeenteraad aldaar benoemd, mej. W. E. S. v. Eck, te 's Hage.

— Het drietal der Herv. gem. te Rotterdam, bestaat uit de pred. F. C. A. Pantekoek, te Schiedam; B. ter Haar Bzn., te Nijmegen en J. Posthumus Meijes, te Groningen.

— Ds. Proes te Leeuwarden herdacht Zondag zijne 25jarige evangeliebediening.

*— Dingsdag avond hield de heer C. W. M. van de Velde de eerste zijner in dit blad aangekondigde voordragten. — Wil men doordringen tot de waarheid, in de ons zoo dikwerf door Fransche en Engelsche bladen verkeerd voorgestelde oorzaken der verschrikkelijke gebeurtenissen, die het jaar 1860 in Syrie kenmerkten, en zich eenigzins op de hoogte stellen van den tegenwoordigen toestand der bevolking aldaar, men hoore dezen spreker, die na een persoonlijk en grondig onderzoek, over deze zaak een voor velen nieuw licht kan verspreiden. Wij hopen daarom, dat de aangekondigde voordragt op Vrijdag aanstaande, door vele belangstellenden zal worden bijgewoond.

— Aan den trompetter Mennes te Haarlem is door den gen. majoor te Haarlem de gouden medaille voor getrouwe militaire dienst uitgereikt.

*— Dingsdag heeft het militair gerechtshof drie dragonders, beschuldigd van opzettelijk aanranden en vermoorden van meerderen in rang en het komplot maken tot desertie in tijd van vrede, vervallen verklaard uit den militairen stand en veroordeeld den eerste tot de doodstraf en de beide anderen tot kruivagenstraf van 3 en 2 jaar.

De mineur, die voor eenigen tijd wegens aanranding en verwonding van een superieur was ter dood veroordeeld, heeft, naar men weet, gratie bekomen.

— Proeven, bij 's Hage genomen, bewezen dat pantserplaten van 4½ Eng. duim dikte, met eene houten bekleeding van een half el dikte, niet bestand zijn tegen kogels uit 30ponders getrokken geschut.

— Het Oostenrijksche militaire weekblad Der Kamerad maakt melding van eene uitvinding, gedaan door zekeren Streffleur, welke, als de proeven die er mede zullen genomen worden gunstig uitvallen, zeker niet van belang voor ons vaderland ontbloeit is. De uitvinder wil namelijk bewegelijke torens bouwen, welke door 8 tot 16 man zouden kunnen worden voortgedreven, terwijl ze vooral geschikt zouden kunnen zijn tot kustverdediging, waartoe ze even groote diensten zouden kunnen bewijzen, als men zich nu van de gepantserde fregatten in deze voorstelt. De kosten van zoodanige torens zouden niet hooger komen, dan de helft der gepantserde fregatten, welke in kracht daarmee gelijk gesteld kunnen worden.

*— Uit Assen meldt men ons van den 17den, dat aldaar des avonds te voren eene belangrijke vechtpartij tusschen militairen heeft plaats gehad, waarbij onder anderen een soldaat een belangrijke sabelwond in het hoofd heeft gekregen, waarom hij naar de Infirmerie te Groningen is gezonden; men meent dat zijn toestand niet zonder gevaar is. Alweder een bewijs van het onverantwoordelijke om militairen buiten diensttijd in 't bezit van wapenen te laten. Hoeveel slagtoffers moeten er nog vallen, eer men tot verandering in deze zal overgaan?

— De te Gorinchem gehouden St. Maartensbeestenmarkt was goed bezocht. Vele runderen waren er aan de lijn gebragt en hoewel het juiste getal door den herhaalden af- en aanvoer niet met juistheid kan worden opgegeven, zoo wordt het getal toch op ruim 8000 stuks geschat. De handel vooral in vet vee was groot en jonge ossen gingen vlug van de hand. Dagbl.

*— Te Meppel heeft men reeds onderscheiden geschiedenissen met de gasfabriek beleefd, maar nog geen aardiger dan Dingsdag avond, tusschen 6 en 7 ure; onverwachts werd alles, straten, winkels, woonkamers, scholen, enz., als met één too-

verslag in een Egyptische duisternis gehuld; in daarvan de oorzaak was, is nog niet bekend; in een oogenblik was alles op straat en in de woningen alles in beweging en in rep en roer; iedereen maakte aanmerkingen en veronderstellingen; ouden van dagen en minder verlichtten, werden al aanstands met een panischen schrik bevangen, meenende, dat de geheele gasfabriek in de lucht was gelogd, vooral daar ze gehoord hadden, dat voor eenige dagen in het kolen-magazijn door broeiing of al te groote ophooging der kolen brand in de kolen was ontstaan, die gelukkig nog tijdig ontdekt en gebluscht was, eer het tot eene ontploffing was gekomen. — De dief van den gouden ketting uit de R. K. kerk te Rotterdam is gevat. — Te Rotterdam is bij de brug van Rubroek een huis afgebrand, door 3 gezinnen bewoond. — Bij Fijenoord is eene sloep, met drie personen van een kolenschip, door de Middeldburgsche boot overvaren, en zijn twee der opvarenden verdronken. — De moordenaar van den heer Tulleken had bij diens begrafenis / 2, — als drager genoten. — In Venetie is een wijnkooper overleden, die voor 40 jaar als wijnkoopersknecht begonnen nalaat, een vermogen van vele millioenen florijnen nalaat, waarvan een neef, door hem tot zoon aangenomen, de gelukkige erfgenaam wordt. — Te Hagen is een man overleden, die bij eene vechtpartij door zijn tegenstander in de hand gebeten was. De wond veroorzaakte eerst veel pijn, deze werd later minder, maar toen begon eerst de vinger, later de hand en eindelijk de arm vreesselijk te zwellen. Daarop kreeg hij eene ijende koorts, en was, hoe langer hoe erger wordende, eindelijk een' dolle gelijk, en moest men hem een dwanghuis aandoen en door 5 maanden bewaken. — Te Trier is uit jaloezie een jongeling door twee zijner bekenden des nachts met messen overvallen; zij hebben hem de oogen uitgestoken en de ooren afgesneden; de ongelukkige is aan de gevolgen overleden.

— Le Monde judiciaire meldt den volgende schoonen trek van Pius IX. De zoon van een grondeigenaar te Rome kwam zich bij den Paus beklagen, dat zijn vader de helft zijns vermogens, 40,000 franks, had gelegateerd aan den priester, die, op een bepaalden dag in eene aangewezen kerk, de eerste mis zou lezen. De Paus was over deze den jongeling aangedane schade getroffen en bedacht het volgende middel. Pius IX ging zelf op het aangewezen uur naar de kerk en las daar de mis; hij liet zich het legaat van 40,000 franks uitbetalen en haastte zich, den jongeling te ontbieden, om hem het geld als een geschenk ter hand te stellen.

— In een der dagbladen leest men de volgende bijzonderheid over het huwelijk bij het interessante volk der Balanten, die aan de oevers der Gasamance op de Westkust van Afrika leven: „Wanneer een Balant eene vrouw neemt, geeft hij haar eene japon. Het huwelijk kan niet ontbonden worden, zoolang die eenige japon niet versleten is. Zoolang mevrouw over mijnheer tevreden is, wacht zij zich wel de japon te wasschen, opdat die niet verslijt. Doch is zij niet met hem tevreden, dan gaat zij die japon is zij niet met hem tevreden, dan gaat zij die japon lijks aan de bekoorlijke oevers der Gasamance waschen en spoelen; zij stampet en wringt ze uit en hangt ze op de doornstruiken te droogen, totdat er slechts flarden overblijven en zij weder vrij is. Een vreemdeling ziet dadelijk welke de goede huwelijken zijn; de vuilste japon kenmerkt de gekste vrouw; de schoonste japonnen worden gedragen door de onbegrepenen. Wat konden wij nog veel van de Balanten leeren, die wij voor kaniakken uitmaken. En wat diepe menschen-, althans vrouwenkennis ligt er niet in dat vernuftig denkbeeld van een nieuwen man voor eene nieuwe japon.

WATERHOOGTE.

Arnhem. 19 Nov. 140 El. AP. 8.55. Gew. 0 d.
Rijnhoogte te Keulen 19 Nov. 6 v. 10 d.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de zitting van gister zijn ingekomen van den min. v. kol. a Inlichtingen op het verslag der Kamer over het O.-I. Regeringsverslag over 1859, b Hetzelfde verslag over 1860. (Commissoriaal).

Daarna zijn aangevangen de beraadslagingen over Hoofdst. IV A (Justitie) der staatsbegroting voor 1861. De heer v. Loghem wijst op de verouderde Fransche bepalingen, bestaande ten aanzien van het onderwerpen van publieke verkooping, als een dier onderwerpen, die regeling behoeven en door de gestadige wisseling van ministeriën onafgedaan gebleven zijn. De heer de Meester vestigt de aandacht: 1o. op het onvoldoende van den nieuw ingevoerden afstands-wijzer; 2o. op het drot de capture, in verband met de wenschelijkheid der herziening van het dekret van 1811; 3o. op het verkeerde van het geven van fooijen aan rijksveldwachters en 4o. op de wet op de vreemdelingen, waartoe spreker afkeurt, dat vreemdelingen over het algemeen door lagere ambtenaren op eigen gezag worden uitgezet. — De heer Heemskerk. Azn. bespreekt de wet op de regterlijke indeeling. De vraag „wat er van die wet worden zal“ is natuurlijk als men nagaat dat de Min. v. Justitie en andere leden dezer bestredene woordige regering die wet zoo ijverig bestreden hebben en dat nog zoo vele werkzaamheden het in werking treden er van moeten voorafgaan. De heer v. Goltstein wenscht een woord van op-

wekking te spreken tot den Min. v. Justicie. De inrigting der regterlijke magt laat veel te wenschen over. Daaraan moet noodzakelijk worden tegemoet gekomen, maar de tijd van overgang moet langs zoo kort mogelijken weg naar een meer volkomen toestand leiden. Als de wet op de regterlijke indeeling reeds op zoo vele bezwaren stoot, omdat zij zoo vele lokale belangen krenkt, waarom dan de wet op dat punt niet herzien? De Min. moet alle krachten inspannen om te voorkomen, dat men de Wetg. Magt ver enke van onmagtig te zijn om de eens tot stand gebragte regterlijke organisatie geheel door te voeren. — De heer *Godeiroi* zegt den Min. zijn steun toe bij hetgeen de invoering der regterlijke organisatie moet tot stand brengen, en dringt aan op de wettelijke regeling van geldboeten, opgelegd krachtens art. 165 der gem.-wet. — De heer *Cool* betooft, dat voorzien moet worden in de moeilijkheden ontstaande uit preventieve gevangenschap. — Hiermede stemt ook de heer *Begram* in, die mede aandringt op bespoediging der invoering van de wet op de regterlijke indeeling. De Min. v. Just. geeft hierop te kennen, 1. dat de regeling der publieke verkooppingen spoedig voor een deel zal kunnen plaats hebben; 2. dat de invoering der wet op de regterlijke indeeling zooveel mogelijk zal bespoedigd worden. De Min. acht zich gehouden door de beginselen in de wet op de regterlijke organisatie nedergelegd. Of een verlengings-termijn voor de invoering noodig zal zijn, kan de Min. nu nog niet voorzien. Het Wetb. van Strafv. is bij den Raad van State aahangig; bij dat wetboek zal de aandacht op de preventieve gevangenschap gevestigd worden.

Na den min. voerden nog het woord de heeren *de Meester*, *Heemskerk*, *As.*, *Schimmelpenninck*, *Nolthenius* en *Begram*, waarna de algemeene beraadslagingen gesloten werden. Bij de discussiën over de artikelen kwamen nog eenige speciale punten ter sprake, waarbij de min. v. Just. o. a. verklaarde dat de opgedane ondervinding het raadzaam deed voorkomen het stelsel van cellulaire gevangenschap tot regel te maken. Het hooldst. in stemming gebragt zijnde, werd aangenomen met 56 tegen 8 stemmen. Tegen de heeren: *Nolthenius*, *Mijer*, *Hoffman*, *van Asch van Wijk*, *Hockwater*, *de Brauw*, *van Foreest* en *Schimmelpenninck*.

PETERSBURG, 10 November.

Het ontslag van den heer *Panine* als minister van justicie heeft hier veel genoegen gedaan, hoofdzakelijk om zijn verzet tegen allen vooruitgang. In den rijksraad heeft hij de regtelijke hervorming hevig bestreden; hij kon niet toegeven dat de justicie in Rusland slechts in naam bestond. De openbaarheid der proceduren, de oprigting eener balie, de vrije verdediging achtte hij slechts aanleidingen tot revolutie. Hij kon nu natuurlijk na het tot stand komen dier hervorming moeilijk aanblijven.

De politie heeft alle drukkerijen, steendrukkerijen als anderszins voorzien van dagboeken, waarin alle bestellingen moeten worden opgeteekend met de namen en het beroep der bestellenden. Zij zal die boeken elk oogenblik mogen inzien en, onder het voorwendsel van nasporingen, alles in de werkplaatsen ten onderste boven mogen halen. Men wilde ook alle inrigtingen aan dien maatregel onderwerpen waar kopiëerpersen voor brieven voorhanden zijn, doch men zag in dat dit onmogelijk zou zijn. Vroeger waren ook de transparanten aan de censuur onderworpen.

Er is een begin gemaakt met de hervorming der kadettenscholen, welke meerendeels worden veranderd in gymnasiën. Wel zullen deze inrigtingen een militair karakter dragen, maar het onderwijs, dat grootendeels door den staat bekostigd wordt, zal eene aanmerkelijke uitbreiding en verbetering ondergaan.

De bakker *Michaël Andronoff*, in de wijk *Souchevskaia* te Moskou, miste van tijd tot tijd het geld, dat hij 's nachts in zijne geldlade in den winkel achter liet. In de hoop den dief te snappen, liet hij een zijner knechts in den winkel achter, terwijl hij zelf in een naburig vertrek waakte. Zoo gelukte het eindelijk den dief te betrappen, en wie was het nu? *Froil Koulikoff*, onder-inspecteur van politie in de wijk.

WIENEN, 17 November.

In Oostenrijk heerscht veel spanning onder de protestanten, waarvan echter niet het leestellige, maar de inrigting van dat kerkgenootschap de schuld is. Het bestuur is aldaar toevertrouwd aan een opperkerkeraad, die echter zóo kostbaar en bureaucratisch is ingerigt, dat de subsidiën van de Oostenrijksche regering er bijna geheel door verslonden worden, en zóo willekeurig te werk gaat, dat er een soort van geestelijke heerschappij ontstaat, die in strijd is met het protest. beginsel. Door geen algem. synode bij elkander te roepen, belet die kerkeraad, dat die toestand verbeterd worde. Men heeft zich nu echter tot den min. *von Schmerling* gewend en roestert de hoop, dat er in voorzien zal worden.

— 19 Nov. met. 5 pCl. 71.10; Nat. 82.80; Bank. 792.—; Noord-Baanak. —; Credit Anst. 221.—; O.-Fr. Spoorw.-akt. 258; Nieuwe Lomb. Venet. 289; Wissel op Londen 12.70.

BERLIJN, 18 November.

Aan de hoven van Stuttgart en Darmstadt zijn door ons kabinet de antwoorden toegezonden op hunne verklaringen betreffende het handelsverdrag. Die antwoorden behelzen, dat bepaalde weigering tot toetreding moet worden opgevat als de verklaring, dat men het toelverbond met Pruisen niet langer dan het verdrag loopt, wil voortzetten.

Frankrijks optreden in de Amerik. kwestie schijnt velen raadselachtig toe. Men beweert dat het Mexiko tot eene Fransche bezitting maken wil en daartoe in het Zuiden een steunpunt noodig heeft.

Er zullen pogingen in het werk gesteld worden om ook de provinciale landdagen loyauteitsadressen aan den koning te doen opzenden.

Reeds zijn veertien dagen verlopen sedert de voorzitter van de Kamer der volksvertegenwoordigers te Kassel aan den keurvorst van Hessen heeft laten vragen, wanneer het hem gelegen kwam het adres in ontvangst te nemen, dat door de Kamer in antwoord op de troonrede is vastgesteld, en welk adres een zeer bevredigenden en verzoenenden geest ademt, maar nog heeft de keurvorst geen antwoord gegeven.

In de zitting der Stenden van Kassel zouden heden de heeren *Oetker II* en *Harnier* hunne interpellatiën motiveren betreffende het budget, de bank van leening en de jagtwet. De landdags-kommissaris verklaarde echter al dadelijk, dat het voortbestaan van het ministerie twijfelachtig was geworden en dat er derhalve op bedoelde interpellatiën geene verbindende antwoorden konden gegeven worden. Dien ten gevolge besloot de vergadering, de behandeling van deze aangelegenheden tot morgen te verdagen.

Volgens de Augsburgsche *Allgemeine Zeitung* hebben verscheidene aanzienlijke personen in Venetië, uit aanmerking, dat de eenheid van Italië niet zoo spoedig tot stand zal komen als men wel verwacht of gehoopt had, besloten eene partij te vormen, die er op zal wijzen, dat men slechts zich zelf benadeelt door voortdurend zich aan vijandelijke demonstratiën tegen Oostenrijk lucht te geven; dat het beter is voorshands te nemen wat men krijgen kan en alzoo de konstitutionele vrijheden deelachtig te worden, waarin de overige deelen der Oostenrijksche monarchie zich reeds verheugen. Met dat doel zal te Venetië ook een nieuw dagblad opgerigt worden.

Te Warschau wordt eerlang een groot politiek proces aangevangen, waarin niet minder dan zestig aangeklaagden betrokken zijn. Men zal zich een denkbeeld van het karakter der instructie kunnen vormen, als men weet dat het aan de verdedigers verboden is, inzage van de processtukken te nemen, of zich met de aangeklaagden te onderhouden.

LONDEN, 18 November.

In de aanstaande zitting van het parlement zullen concessiën worden gevraagd voor het leggen van bruggen over den Theems, tegenover den Tower, tegenover St. Paul's, tegenover den Temple, tegenover Cheynwalk, Chelsea en te Wandsworth, Hampton, Walton en Shepperton.

Na een hevigen strijd is lord *Palmerston II*. Zaterdag tot lord-rector van de akademie te Glasgow benoemd. Hij verkreeg 556 stemmen en zijn tegenstander, lord *Glencorse*, 474 stemmen.

De lord had de kandidatuur niet willen aannemen, maar men had geen tijd meer een ander liberaal kandidaat te stellen. Als rector der Universiteit te Edinburg is de heer *Gladstone* gekozen.

De bij den lord-mayor alhier op Zaterdag ontvangen bijdragen voor de noodlijdenden in Lancashire bedragen 2550 p. st.

Eergisteravond heeft signor *Alessandro Givazzi* in St. James-hall eene lezing gehouden over den tegenwoordigen staat en de vooruitzichten van het koninkrijk Italië.

De Grieken alhier hebben een adres van gelukwensching aan het voorloopig bewind in hun land gezonden. Er wordt volstrekt niet in gesproken van aanhechtingen.

Eergisteren was het de laatste dag der tentoonstelling. Gedurende de beide laatste dagen werd het gebouw door 90000 personen bezocht. Het aantal bezoekers sedert de opening is 6,207,450 of 177000 meer dan in 1851.

Te Woolwich zijn op nieuw 200 werklieden, die werkzaam waren aan het koninklijk arsenaal, bedankt. Sedert een half jaar zijn er nu meer dan 5000 bedankt.

Heden werd voor de gevangenis van Newgate de doodstral door middel van den strop voltrokken aan *Robert Cooper*, wegens moord met voorbedachten rade daartoe veroordeeld.

Als sprekend voorbeeld van vrouwelijke geestkracht wordt het volgende medegedeeld. Drie gewapende en gemaskerde mannen wisten zich dezer dagen door het openbreken van een luik toegang te verschaffen binnen de woning van den heer *Norman*, gelegen op eenigen afstand van Whaley Bridge, in het graafschap Derby. Naar het schijnt was de heer des huizes afwezig en mevrouw *Norman*, in het hoiie van den nacht door het geraas gewekt, besloot de oorzaak van dit gerucht te onderzoeken. In der haast trok zij eenige kleederen aan, wapende zich met een revolver en ging naar beneden. In de voorkamer zag zij een gemaskerd man met eene

waskaars, bezig de kasten te onderzoeken. Mevrouw *Norman* verloor geen oogenblik hare tegenwoordigheid van geest, mikte zoo goed zij kon en trof den dief in de borst. Toen het schot viel kwamen zijne makkers, die buiten de wacht hielden, haastig te voorschijn, en sleepten hem buiten het raam. Tot heden zijn de dieven niet ontdekt.

De verkiezing tot president van den staat Nieuw-York van den democratischen kandidaat, den heer *Horatio Seymour*, is heden het meest besprokene nieuws. Ook andere verkiezingen in de Noorder-Staten zijn in gelijken geest en algemeen verwacht men eene wending in den toestand der Amerikaansche Staten.

PARIS, 18 November.

Men is in de hooge politieke kringen zeer ontevreden over het antwoord, door prins *Gortschakoff* op de nota van den heer *Drouin de Lhuys* gegeven. Daardoor kan wel zekere koelheid in de betrekkingen met Rusland ontstaan, te meer daar men hier vindt, dat ook in andere opzichten de verwachting, die men zich geregtigd achtte te koesteren, van de zijde van Rusland in het geheel niet of slechts zeer onvolledig is vervuld. Tevens meldt men, dat eene groote spanning tusschen den minister van buiten. zak. en lord *Palmerston* heerscht.

Men zegt, dat Engeland de demonstratiën in Griekenland ten gunste van prins *Alfred* begunstigt, hoezeer het officieel de kandidatuur van prins *Luitpold* van Beieren ondersteunt. Men voegt er bij, dat ook ons kabinet laatstgenoemde kandidatuur in schijn zal steunen, terwijl het in werkelijkheid voor die van den hertog van *Leuchtenberg* ijvert.

Berigten uit Turijn houden in, dat het kabinet op eene vrij talrijke meerderheid kan rekenen. De minister *Pepoli* gaf Zondag avond te kennen, dat de oppositie niet meer dan 90 à 95 stemmen zal bijeen brengen. *Ricasoli's* partij moet ten eene-male geweigerd hebben zich in de kwestie der arrestatie van afgevaardigden aan een voorstel tot het in staat van beschuldiging stellen der ministers aan te sluiten.

Alhier zijn aangekomen twee afgevaardigden van Zeitoun in Cilicië. Die kleine bond, afhankelijk van de Porte, wordt schromelijk verdrukt door een pacha. Men heeft zich te vergeefs tot de Porte gewend en daarop de tusschenkomst van onzen gezant ingeroepen, die geraden heeft eene deputatie herwaarts te zenden.

Grootvorst *Konstantijn* en zijne gemalin zullen Polen verlaten, om een bezoek aan de keizerlijke familie te Petersburg te brengen. Men acht die reden echter slechts een voorwendsel en meent, dat zij niet naar Warschau zullen terugkeeren.

Uit Mexiko verneemt men nog, dat het bestuur al de guerilla-benden, die de provincie Vera-Cruz onveilig maakten, teruggeroepen heeft. De degelijke veldtocht meende men dat niet voor Januarij beginnen zou. Tegen half December wordt er de *Gloire* met eenige ijzeren kanonneerbooten verwacht.

De bakkerij-kwestie is thans beslist. Men verwacht dat binnen weinige dagen in den *Moniteur* het besluit zal verschijnen, waarbij van 1 Maart a. s. af de uitoefening van het bakkersberoep te Parijs en de groote steden van Frankrijk vrij zal zijn. De heer *Hausmann* had aan den keizer gevraagd het van kracht doen zijn van dit nieuwe stelsel tot 1 Okt. uit te stellen, doch aan dit verzoek is slechts gedeeltelijk toestemming verleend, namelijk ten opzichte van de kas der bakkerij, daar de datum van jukwladie daarvan nog niet is bepaald.

De bakkers alhier zijn reeds op half-officiële wijze van dit alles ingelicht en zij koopen dan ook niet meer meel aan dan noodig is voor de behoefte eener week. De markt is daardoor gedaald.

De dagbladen uit Algiers zijn vol van de vreeselijke onheilen, veroorzaakt door overstromingen, ten gevolge der ontzettende regens, die beken in stroomen, rivieren in bruischende vlooden hebben veranderd, en kudden, huizen en tenten hebben weggespoeld. De wegen waren geheel versperd, diligences reden niet; in de stad *Nemours* zijn de huizen in hunne grondvesten geschokt en straten in kanalen veranderd; de woedende zee heeft de onheilen door regen en wind veroorzaakt, nog vermeerderd; de militaire gebouwen zijn beschadigd; vele personen hebben in levensgevaar verkeerd; een kind is omgekomen.

Een soort van zondvloed heeft alle tenten en de kudde van de *Komélias* weggespoeld; vele vrouwen en kinderen verloren daarbij 't leven; 15 lijken zijn reeds gevonden; de levenden zijn van alles beroofd.

Naar men zegt, zal *Garibaldi* binnen kort van Pisa naar Florence verhuizen, daar in eerstgenoemde stad het klimaat te vochtig is.

— 19 Nov. Rome op tijd 5 pCl. 70.50; Fr.-Oost. Spw. 492; Sp. 5 pCl. 50½; 2 pCl. 46.

BRUSSEL, 19 November.

De heer *Gaillat* heeft, na een eigenhandig schrijven van den koning ontvangen te hebben, den eerst door hem geweigerden titel van baron aangenomen.

Gelijk in der tijd is gemeld, is de heer van *Waring Bolt* door de synode ontzet als predikant bij de Hollandische gemeente te Antwerpen. Naar men thans verneemt, is deze ontzetting door den minister van justicie bekrachtigd.

